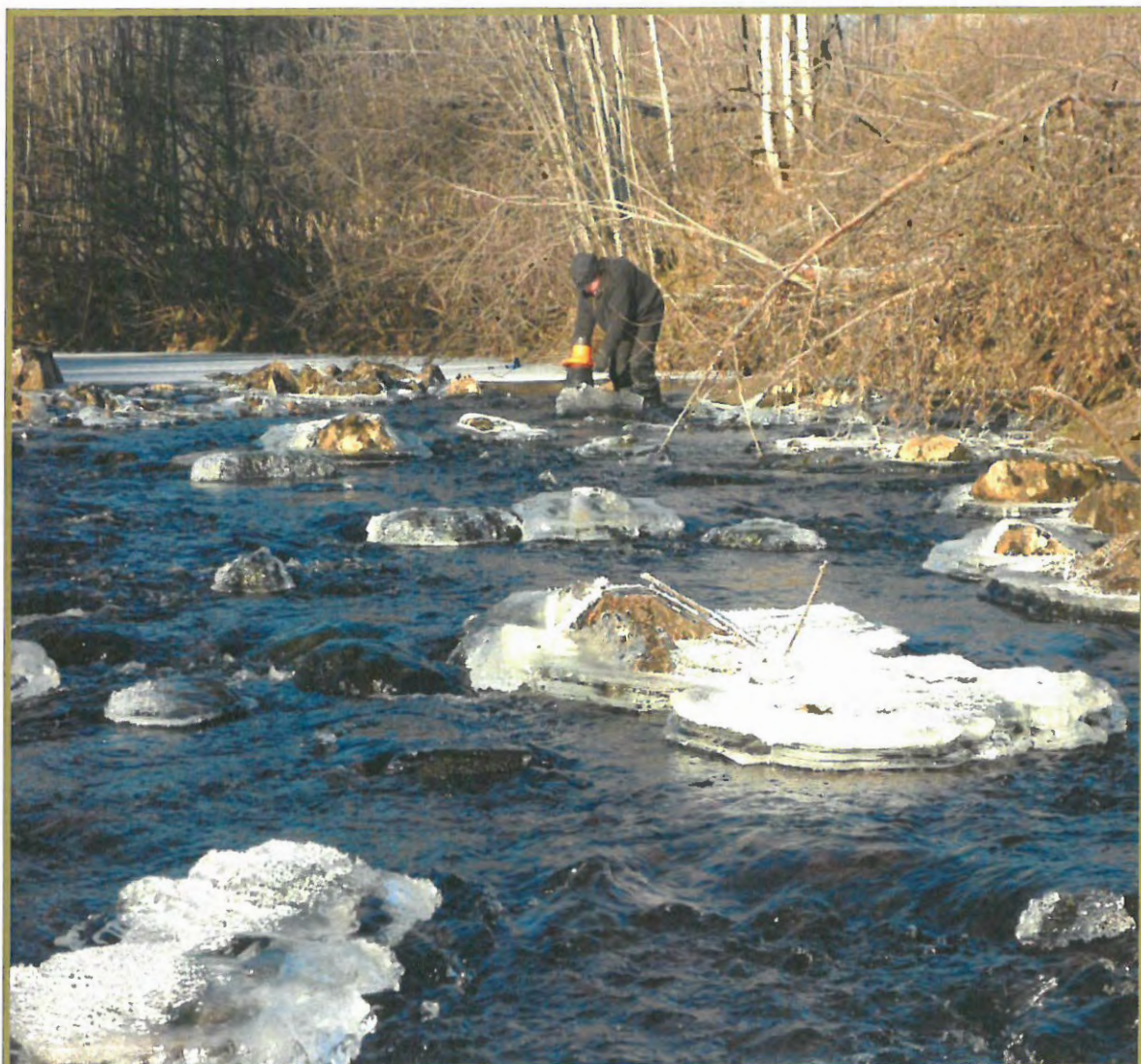

Utbedring av Fv 287 vei og Øya bro

Hensyn til elvemusling i Nedalselva

Sigdal kommune, Buskerud fylke 2010

Kjell Sandaas *Naturfaglige konsulenttenester*
Jørn Enerud *Fisk- og miljøundersøkelser*

Forord

I forbindelse med opprusting av Fv 287 og ny Øya brø over Nedalselva ønsket Statens vegvesen Buskerud ved Odd Gulaker en undersøkelse av mulig forekomst av den rødlistete arten elvemusling i Nedalselva. Hovedvassdraget Simoa er kjent for å ha en meget stor og rekrutterende bestand av elvemusling. Fiskeforvalter Erik Garnås i Miljøvernavdelingen, Fylkesmannen i Buskerud, formidlet kontakten med oss.

Nesodden, 25.11.2010

Kjell Sandaas
Naturfaglige konsulenttenester
kjell.sandaas@gmail.com
Mobil: 950 78 010

Jørn Enerud
Fisk- og miljøundersøkelser
jorn.enerud@hotmail.com
Mobil: 412 21 650

Innledning

Opprusting av Fv 287 gjennom Sigdal kommune er i gang. Blant annet medfører dette bygging av ny bro over Nedalselva ved Øya, Nedre Eggedal. Larsen m. fl. (2007) har dokumentert en betydelig bestand av elvemusling i Simoa som Nedalselva renner ut i ca 500 nedstrøms krysningspunktet. Bestanden av elvemusling i Simoa er vurdert til over 1 million individer og rekruttering i senere tid er konstatert. Denne bestanden har meget høy verneverdi.

I følge fiskeforvalter Erik Garnås, miljøvern avdelingen Buskerud (pers medd. 11.11.2010) har nedslagsfeltet til Nedalselva har vært betydelig påvirket av forurening og en rekke vann er kalket. Han opplyser videre at vannkvaliteten er i bedring og at det er viktig å ta vare på elva.

Elva ble undersøkt 11.11.2010, både oppstrøms og nedstrøms dagens bro på stedet. Observasjonsforholdene var gode med klar himmel, sol og vindstille. Lufttemperaturen var mellom -5 og -8° C. Dette medførte at vadebuksene ble stive, sålene ble til is, vannet frøs til på vannkikkerten og klypene (til å gripe muslinger med) frøs til. Vanntemperaturen var +1,5° C. Isen var opptil 10 cm tykk og hindret undersøkelse av en kulp i oppstrøms del.

Funn og vurdering

Levende elvemusling eller tomme skall ble ikke funnet 11.11.2010. Noen potensielt gode partier var utilgjengelige pga isen som der var 5-10 cm tykk. Substrat og strømforhold på strekningen var ideelle for elvemusling og ungfisk av ørret som er den nødvendige vertsfisken for muslingens larvestadium. Vi observerte ikke fisk.

En nabo til elva som hadde bodd der i 50 år, hadde aldri hørt om elvemusling i Nedalselva. Derimot hadde vedkommende selv plukket mange muslinger i ungdommen rett ned for anlegget til Sigdalskjøkken noe lenger opp i dalen. Småvokst ørret hadde det imidlertid vært brukbart med i Nedalselva den gang, men lenger oppe i elva.

En stor og rekrutterende bestand av elvemusling og fisk i hovedelva Simoa (Larsen m.fl. 2006) gjør at (re-)kolonisering av Nedalselva kan skje på sikt.

Statens vegvesen, avdeling Buskerud, har bedt om at partier som var utilgjengelige pga is blir undersøkt til våren før anleggsarbeidet starter opp. Vi anbefaler at forholdene generelt undersøkes bedre, også med elektrisk fiskeapparat for å se etter muslinglarver på ørretens gjeller, på hele strekningen fra 50 m oppstrøms dagens vei og helt ned til samløpet med Simoa.

Figur 1 og 2: Foto øverst viser undersøkt parti av Nedalselva oppstrøms eksisterende bro og foto nederst viser undersøkt parti nedstrøms broa. Foto: Kjell Sandaas 11.11.2010.

Målestokk
1:1493

Øya bro, Sigdal kommune, Buskerud

Litteratur

Larsen, B.M., 1997. Elvemusling (*Margaritifera margaritifera* L.). Litteraturstudie med oppsummering av nasjonal og internasjonal kunnskapsstatus. - NINA-fagrapport 28: 1-51.

Larsen, B. M. & Hartvigsen, R. 1999. Metodikk for feltundersøkelser og kategorisering av elvemusling *Margaritifera margaritifera*. (Methodology for field work and categorising of freshwater pearl mussel *Margaritifera margaritifera*.) - NINA Fagrapport 37. 41 s.

Larsen, B.M. (red.) 2005. Handlingsplan for elvemusling *Margaritifera margaritifera* i Norge. Innspill til den faglige delen av handlingsplanen. *NINA Rapport 122.*: 33pp.

Larsen, B.M., Eken, M., Tysse, Å. og Engen, Ø. 2007. Overvåking av elvemusling i Simoa, Buskerud. Statusrapport 2006. – NINA Rapport 314. 45 s.

Sandaas, K. og Enerud, J. 2010. Nytt kryss E 39/FV 661 – Digernesskiftet. Hensyn til elvemusling i Svortavikbekken. Skodje kommune, Møre og Romsdal 2010. Rapport til Statens vegvesen, avdeling Møre og Romsdal. 6 sider.